

5. 25 мільйонів кібератак щомісяця. URL: <https://is.gd/oE54y2> (дата звернення: 02.11.2022)
6. Війна РФ проти України: що нового на кіберфронті. URL: <https://is.gd/B2E9QB> (дата звернення: 02.11.2022)
7. Наполегливі, але марні: якими є кібератаки. URL: <https://is.gd/EGU135> (дата звернення: 02.11.2022)
8. New “Prestige” ransomware impacts organizations in Ukraine and Poland. URL: <https://is.gd/I4ZoRE> (дата звернення: 02.11.2022)
9. У Microsoft виявили атаку не транспортні та логістичні компанії України та Польщі. URL: <https://is.gd/89Kgcd> (дата звернення: 02.11.2022)

УДК 004.7

*Радзіховська А.О., студентка 3 курсу
спеціальності 122 «Комп'ютерні науки»
Антонов. Ю.С., доцент.
Кафедри інформаційних технологій*

РОЛЬ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК У СФЕРІ ІТ ДЛЯ ПРОЄКТНОГО МЕНЕДЖЕРА НА ПРИКЛАДІ РОЗРОБКИ СТВОРЕННЯ КЛІЄНТ- СЕРВЕРНИХ ПРОГРАМ

Донецький національний університет імені В. Стуса, м. Вінниця

Застосування інформаційних технологій набирає все більшої значущості в процесі розвитку та управлінні підприємством. Ми це можемо простежити на досвіді успішних компаній, що вже оцифрували свої послуги. Використання новітніх технологій допомогло їм ефективно оброблювати великі об'єми даних та залучити нових клієнтів, шляхом покращення та полегшення надання послуг. Якщо задуматись, то кожного дня нас оточують певні цифрові проєкти. Наприклад, вранці викликати таксі чи поповнити рахунок через додаток, замовити доставку їжі чи оплатити комунальні послуги. Щодня ми використовуємо десятки мобільних та веб-додатків, які колись були лише проєктами.

Проєкт є унікальним тимчасовим підприємством, спрямований на створення унікального продукту, послуги або результату [1]. Для кожного проєкту потрібен свій РМ.

Project Manager (PM) — це спеціаліст, що займається управлінням проєктами. Його завдання — побудувати ефективний процес роботи й дбати про те, щоб проєкт був успішним[2]. Є такий відомий вираз: “Керувати проєктами так само легко, як їздити на велосипеді. Який палає, і ти теж палаєш, і все навколо в вогні, і ти в пеклі”. Задачі менеджера:

- Управління проєктів

- Контроль термінів розробки
- Контроль бюджету та кінцевої якості
- Керування ризиками
- Комунікація з замовниками
- Комунікація з командами
- Ведення документації

Тобто проєктного менеджера можна зрівняти з швейцарським ножом, який має все вміти робити та розуміти усі деталі, що стосуються проєкту, який він веде. Дана людина має володіти такими основними компетенціями:

- *Комунікативною/лідерською*. Має мати навички ділового спілкування, вміти вести перемовини та швидко і ефективно розв'язувати конфліктні ситуації.
- *Стратегічний та бізнес-менеджмент* — знання, навички та поведінка, що належать до специфічного бізнес-домену, який дозволяє краще керувати командою [3].
- *Технічні*. Одні з найважливіших *hard skills* РМ це знання та розуміння технологій, що використовуються на проєкті.

На даний час ведеться багато дискусій з приводу питання «Чи потрібно проєктному менеджеру мати якийсь технічний досвід та занурювались в технічні навички?»

Ось що про це говорить так звана “Біблія” проєктного-менеджменту – РМВОК [1]:

«Керівник проєкту повинен прагнути бути компетентним у всіх сферах управління проєктами. Окрім компетенцій у цих сферах експертизи, керівник проєкту використовує досвід, експертизу, навички лідерства, а також навички технічного та бізнес-менеджменту в проєкті. І, нарешті, це здатність Менеджер проєкту інтегрує процеси в цих областях знань для досягнення бажаного результату проєкту».

PMI Talent Triangle

Рис.1- трикутник талантів PMI [1]

З одного боку є багато успішних прикладів світчерів (це людина, яка має досвід та знання в одній певній сфері, проте хоче її змінити на нову. В нашому випадку перейти в ІТ сферу), які блискуче справляються з цим видом роботи і без досвіду роботи з кодом. Проте, на думку авторів, ця позиція є доволі специфічною і якщо в людини є якийсь певний технічний бекграунд, це тільки великий плюс. Адже:

- це допоможе зрозуміти процес створення ПЗ,
- зрозуміти його життєвий цикл та тонкощі в розробці,
- розуміння ризиків під час роботи над проектом,
- більш чітка оцінка термінів виконання того чи іншого етапу проекту,
- допоможе зекономити час на занурення в технічні деталі (адже у будь-якого РМ має бути розуміння поетапної розробки додатку та саме головне він завжди має думати про кінцевий результат та про те як цим буде користуватись клієнт),
- команда розробників буде сприймати тебе краще, коли ти говориш з ними на одній мові.

До прикладу, візьмемо якусь клієнто-серверну програму. Мало того, що вам потрібно пояснити замовнику на зрозумілій йому мові чому саме цю технологію ви взяли і чому вона як найкраще підходить для розробки даної програми. Так ще ж потрібно підготуватись для розробки - розбити проєкт на частини, поставити естимейти та розпланувати час. І, наприклад, якщо ви знаєте той самий С# чи SQL то розумієш що а розробку певної частини потрібно 30 годин. Що дає дуже велику перевагу, тобі не потрібно смикати кожного разу Team Lead чи розробника, який відповідає за цю частину проекту. Крім того, ви більш менш розумієте працездатність свого колективу. До прикладу, якщо ви проходите до розробника і даєте 20 годин на розробку,

а він просить вдвічі більше не пояснюючи нічим такі зміни, то тут стають питання щодо вміння організовувати свій час та взагалі професійних знань людини. Або якщо станеться так що програма перестане працювати, ви змогли швидко знайти помилку та пояснити замовнику в чому справа.

Уявімо ситуацію коли до Вас приходять клієнт та говорить що він хоче додаток на PostgreSQL, тому що він багато чув від своїх знайомих про нього. Ви як РМ хочете догодити клієнту та погоджуєтесь, не розібравшись в особливостях даної системи. Проте після випуску демо-версії замовник жаліється що схожий додаток у конкурента працює швидше ніж нього, в наслідку чого клієнтів він залучає більше і звинувачує Вас у цьому. Виникає конфлікт. Розібравшись в чому проблема, Ви розумієте що це недолік саме системи управління бази даних, через те що показники продуктивності в неї повільніші ніж, наприклад в MySQL, що використовують конкуренти. Як висновок, Ви маєте згаяні ресурси такі як час та кошти. Проте якщо на самому початку Ви мали загальне розуміння тих переваг та недолік кожного інструменту, то могли б уникнути цього інциденту.

Отже, розглянувши приклади ми можемо зробити висновок що проєктний-менеджер відіграє значну частину у створенні клієнто-серверних програм. Якщо говорити про технічні навички, то з одного боку, знання технічної складової буде тільки плюсом та допоможе зекономити час, критично оцінювати всі складові та уникати різних інцидентів. Але з іншого є велика кількість прикладів, людей без технічного досвіду, котрі керують проєктами. Проте в такому випадку потрібно буде залучати ресурси компанії задля навчання такої людини. І на останок необхідно розуміти, що людина на позиції РМ, є тим хто робить певний проєкт, а вже розробники та тестувальники, це інструменти-його руки. Тому успішний менеджер, повинен знати все про свій проєкт та володіти навичками пошуку всієї необхідної інформації.

Список літератури.

1. *A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide)–Sixth Edition (2017p., 756cm.)*
2. *Кар'єра в IT: чим займається Project Manager, плюси та мінуси професії URL: <https://dou.ua/lenta/articles/project-manager-pros-and-cons/>*
3. *Як стати проджект-менеджером в IT <https://l-a-b-a.com/uk/blog/2587-kak-stat-prodzhekt-menedzherom-v-it>*

УДК 004.056

*Діденко М.М., студентка 4
курсу спеціальності 125
«Кібербезпека»
Потапова Н.А., к.е.н., доцент,
доцент кафедри
інформаційних технологій*